

Jaarverslag 2014

Commissie Toezicht Arrestantenzorg

voor de Eenheid Noord-Holland

POLITIE EENHEID 4: NOORD-HOLLAND

Gemeentegrens	Gemeentehuis	Attractie	Veiligheidsregio
Snelweg/markt	Provinciehuis	Stadion, congres	Ziekenhuis / poli
Hoofdweg	Politie	Defensie/leefsterr.	GGD
Spoor / station	Rechtbank	Tankstation snelweg	GGZ / Inrichting
Tunnel	Locale Rijksdienst	Bezienswaardigheid	Gevangenis / jeugd
Natuurreservaat	Waterschap	Drinkwaterwinning	C2000 mast

Ordegrond #20: Metreën en wegen ERT 2012
 Kadaster: Grenzen Top-2012, Kadaster
 POI's 2012, Inrapa

0 5 10 15 20 25 km

Stuutje: 1-1-2013

Inhoudsopgave	Pagina
Inleiding	1
Samenstelling CTA	1
Ontvangst en rondleiding	1 t/m 2
Registratie	2
Huisvesting	2 t/m 3
Veiligheid van arrestanten	3 t/m 4
Veiligheid arrestantenverzorgers	4
Bejegening van arrestanten	5
De bevindingen van arrestanten	5
Vervoer	5
Contacten met de coördinatoren	5
Ophoudkamers	6
Cellencomplexen in de rechtbanken	6
Conclusies en aanbevelingen	6 t/m 8

Inleiding

Hierbij treft u aan het jaarverslag 2014 van de Commissie Toezicht Arrestantenzorg (CTA) van Noord-Holland. Op advies van Landelijk Centrum Commissies Toezicht Arrestantenzorg (LC-CTA) is dit jaarverslag geschreven binnen een door de LC-CTA aangereikt format. Op deze wijze kan over meerdere jaren een eenduidig beeld verkregen worden van de ontwikkeling van de kwaliteit van de arrestantenzorg in Nederland. Op grond hiervan ontstaat een stevige basis om verder te investeren in de kwaliteit van de arrestantenzorg.

Samenstelling commissie van toezicht arrestantenzorg

De CTA Noord-Holland kende in 2014 de volgende bezetting:

De heer drs. Chris de Mey (voorzitter), psycholoog en voormalig voorzitter College van Bestuur van een onderwijsorganisatie

Mevrouw Tessa Smit-Wiersma (vice-voorzitter), manager bedrijfsvoering psychiatrie

Mevrouw mr. Sandra Koolen, kantonrechter

Mevrouw Jantien Leegwater, contractmanager Rijksbeveiligingsorganisatie ministerie van Binnenlandse Zaken

De heer Johan Potter, voormalig rapporteur van de reclassering

De commissie werd ondersteund door de secretaris, mevrouw mr. Maaïke Kamper. In oktober 2014 is (tijdelijk) afscheid genomen van mevrouw Maaïke Kamper omdat zij een andere functie binnen de Nationale Politie is gaan vervullen. De rol van secretaris is daarom overgenomen door mevrouw Wendy Boudewijn.

Aan het eind van 2014 is tevens afscheid genomen van de heer Johan Potter, aangezien zijn zittingstermijn in de commissie was verstreken. De commissie heeft eind 2014 één nieuw lid aangenomen die in 2015 actief wordt, te weten de heer Leo Bloemhard, directeur Schutterswei in Alkmaar en Westerlinge in Heerhugowaard.

Ontvangst en rondleiding

In 2014 heeft de commissie alle cellencomplexen op de politiebureaus minimaal drie keer bezocht. Men deed dat in een steeds wisselende samenstelling. In totaal werden er 33 bezoeken afgelegd. De ophoudkamers, niet verbonden aan een cellencomplex, werden in 2014 12 keer bezocht. Daarnaast zijn er eind 2014 de eerste controles uitgeoefend in de cellencomplexen van de rechtbanken in Haarlem en Alkmaar.

Er is in 2014 tot tweemaal toe door een delegatie van de commissie een bezoek gebracht aan het cellencomplex in aanbouw in Haarlem. Door diverse omstandigheden is er grote vertraging ontstaan in de definitieve oplevering van dit cellencomplex, wat extra druk legde op de situatie in het complex in Hoofddorp. De commissie is zeer te spreken over de kwaliteit van de ontvangst in de diverse cellencomplexen. Wel is ten aanzien van het cellencomplex in Purmerend de kanttekening te maken, dat het opvalt dat er naast opgeleide arrestantenverzorger ook surveillanten werken die hier een deel van hun stage lopen. Opgemerkt dient te worden dat zowel de motivatie van deze mensen alsmede de wijze waarop de commissieleden te woord worden gestaan soms van een minder niveau is dan die van de opgeleide arrestantenverzorger. Dit aspect is met de desbetreffende coördinator besproken.

Registratie

Bij alle bezoeken hebben de commissieleden gekeken of de registratie van de gegevens van de arrestanten actueel en volledig was. In een enkel geval waren zeer recente zaken nog niet ingevoerd.

De commissieleden werden in 2014 niet geconfronteerd met het ontbreken van de schriftelijk autorisatie door de (hulp)officier van justitie om de ingeslotene alle beperkingen op te leggen. Of dit betekent dat dit steeds voorkomende probleem is opgelost, valt pas op termijn te bekijken.

In zijn algemeenheid oordeelt de CTA Noord-Holland positief over het registreren van gegevens.

Huisvesting

Afhankelijk van de ouderdom van de cellencomplexen kan men opmerkingen maken over de staat van inrichting en de technische eisen. De commissie heeft de volgende zaken geconstateerd:

- De cellen en de bijbehorende binnenruimten zijn goed tot zeer goed schoongemaakt.
- Hier en daar wordt geconstateerd dat in cellen bekraste muren of deuren zijn. Over het algemeen heeft men wel getracht dit zoveel mogelijk ongedaan te maken. Een kanttekening kan gemaakt worden bij de cellen van de Rechtbank Haarlem. Ondanks dat de insluiting van personen hier in tijd beperkt is, is de bekrassing in enkele cellen in forse mate aanwezig.
- De commissie constateert dat nog steeds bij een gering aantal complexen de luchtplaats bezaaid is met sigarettenpeuken. Als reden wordt aan-

gegeven dat het onduidelijk is wiens verantwoording het is om dit op te ruimen dan wel, dat een grondige schoonmaak van de luchtplaats gesneuveld is in de laatste bezuinigingsronde. De commissie doet hierover een aanbeveling.

- In het cellencomplex van Purmerend zijn met enige regelmaat zaken van huisvestingsaard niet in orde. De commissie constateerde dat de afsluiting van de loketten in de celdeuren niet overal in orde was en deuren die gesloten moesten zijn vanwege de veiligheid van het personeel stonden open.

De commissie betreurt dat er cellen zijn zonder daglichttoetreding, maar beseft dat dit een voldongen feit is.

Veiligheid van arrestanten

Het controleren van de veiligheid van arrestanten is een groot aandachtspunt bij de celbezoeken. Het gaat daarbij niet alleen over (bouw)technische zaken, maar ook over de wijze waarop arrestantenverzorgers die veiligheid kunnen waarborgen. De commissie constateerde dat dit in voldoende mate geborgd is en maakt daarbij onder meer de volgende opmerkingen:

- De ontruimingsplannen lagen bijna overal binnen handbereik en er worden regelmatig ontruimingsoefeningen gehouden. In Purmerend kon bij één van de bezoeken de dienstdoende arrestantenverzorgers het plan niet vinden. Overigens valt op dat de evaluatieverslagen van de ontruimingsoefeningen in alle complexen niet bij het personeel bekend zijn. Men geeft aan dat men wordt bijgepraat en daar blijft het bij. In veel gevallen heeft de commissie moeten constateren dat het bijwerken van ontruimingsplannen en werkvoorschriften niet of nauwelijks gebeurt. Dat ligt enerzijds aan het feit dat er geen wijzigingen worden verstrekt, in sommige gevallen wordt geconstateerd dat de wijzigingen niet in de daarvoor bestemde mappen zijn ingevoerd. De commissie is van mening dat jaarlijks dient te worden aangegeven of de aanwezige plannen en voorschriften nog actueel zijn. De commissie doet een aanbeveling over het bijwerken van de ontruimingsplannen en werkvoorschriften en het delen van het evaluatieverslag met al het uitvoerend personeel.
- In elk cellencomplex werken bevoegde BHV'ers.
- De brand- en blusmiddelen zijn in voldoende mate aanwezig en worden ook regelmatig gecontroleerd.
- De controle op legionella is zeer divers geregeld. Soms is het de taak van de arrestantenverzorgers, vaker de taak van de huismeester. Er wordt in alle gevallen gezegd dat dit wekelijks c.q. maandelijks gebeurt, maar is er nauwelijks sprake van een registratie. In Purmerend zaten er stickers op de leidingen die aangaven dat de controle ruim 7 maanden eerder had

plaatsgevonden. Men wist echter niet door wie en met welke regelmaat dat gebeurde.

- In Alkmaar is in het cellencomplex een aantal plafonds verlaagd. De lamp die de cel moet verlichten, is daarbij niet ingebouwd, maar hangt onder het plafond. Een arrestant die op de stoel of tafel gaat staan heeft de mogelijkheid zich daaraan opzettelijk te verwonden.
- Ondermeer in de cellencomplexen in Hoorn en Zaanwijk zijn er nog steeds niet verzonken kranen waardoor er arrestanten die daarop uit zijn, zich kunnen verwonden. Er bestaan hier goede alternatieven voor.
- De voedselopslag is in alle complexen in orde.
- De opslag van wasgoed is niet in alle complexen goed geregeld; soms ligt het vuile wasgoed direct naast het schone.
- Een punt van zorg is het bewaren van de medicatie die ooit eens door de arts is voorgeschreven. Niet overal ligt dit in een afgesloten kast waarvan de sleutel in handen is van de arts. In Purmerend liggen de overtollige medicijnen in een voor iedereen toegankelijke la. De commissie doet een aanbeveling tot het zeer beperkt houden van een voorraad en een afgesloten afstort voor oude medicatie.

Veiligheid arrestantenverzorgers

De commissie spreekt zich al jaren positief uit over de opleiding en instelling van de arrestantenverzorgers. Mensen werken professioneel, zijn betrokken bij de organisatie en bij de arrestanten. Er worden regelmatig ontruimingsoefeningen c.q. BHV-oefeningen gehouden. De commissie meent dat de veiligheid van de arrestantenverzorgers in voldoende mate is gewaarborgd en maakt daarbij de volgende opmerkingen:

- In het district Zaanstreek-Waterland en dan met name in het bureau in Purmerend worden vaker dan elders stagiaires ingezet in plaats van gediplomeerde arrestantenverzorgers. De commissie constateert dat de professionaliteit en betrokkenheid van deze mensen vaak minder is dan van de reguliere arrestantenverzorgers.
- In 2013 en 2014 werd het cellencomplex in Haarlem verbouwd. Dat betekende extra drukte bij het cellencomplex in Hoofddorp. De commissie heeft geconstateerd dat dit soms tot een bovenmatige werkdruk leidde.
- De veiligheid van de arrestantenverzorgers wordt een enkele keer verminderd doordat zij zelf slordig zijn in het sluiten van deuren waar zich materiaal bevindt dat als gewelddoel gebruikt kan worden. Met name in het complex Purmerend is dat met enige regelmaat geconstateerd.
- In een aantal complexen zijn er brandslangen met een ijzeren pijpeinde. De commissie constateert dat dit als gewelddoel gebruikt kan worden.

Bejegening van arrestanten

De commissie heeft uit de gesprekken die gehouden zijn met arrestanten kunnen opmaken dat de bejegening door arrestantenverzorgers als goed tot zeer goed wordt beoordeeld. Als er klachten zijn, gaan die vaak over het feit dat arrestanten vaker gelucht willen worden en vaker willen roken. In een enkel geval wordt er geklaagd over een late reactie op de bel die men heeft gebruikt. Veelal was er een relatie met de drukte in het cellencomplex. Wij hebben geen klachten ontvangen over zaken als het informeren van de familie dat men vast zit, de aanwezigheid van de arts, de advocaat of de reclassering, het gebruik van beddengoed, de mogelijkheid zich te wassen of te douchen, etc. De commissie maakt hierbij de volgende opmerkingen:

- Het aantal klachten over de broodmaaltijden was dit jaar structureel lager dan in 2013.
- Het ghb-protocol is bekend bij de arrestantenverzorgers, maar niet iedereen kent de inhoud daarvan en weet op voorhand hoe gehandeld moet worden.

De bevindingen van arrestanten

Bij de CTA in Noord-Holland is het gewoonte om minimaal 2 en maximaal 3 gesprekken met arrestanten te voeren tijdens een bezoek. Daarvan wordt afgeweken als er te weinig arrestanten beschikbaar zijn of als arrestanten niet aanspreekbaar zijn of agressief gedrag vertonen. De bevindingen staan beschreven in de hierboven genoemde paragrafen.

Vervoer

Vanuit het Landelijk Centrum was gevraagd in 2014 speciaal te kijken naar het vervoer van de arrestanten van de plaats delict naar de cel. Voor zover van toepassing is daar ook fysieke controle uitgevoerd m.b.t. de voertuigen die daarvoor bestemd zijn. Er zijn geen zaken geconstateerd die niet door de beugel konden.

Contacten met de coördinatoren

Een belangrijk aspect in het werk van de CTA is het contact met de heer Jan Dogger, die personeel en organisatie m.b.t. de arrestantenzorg in Noord-Holland aanstuurt. De commissie ervaart de samenwerking met de heer Dogger als opbouwend en positief. De heer Dogger reageert adequaat en snel in situaties waarin dit wordt gevraagd en betreft de voorzitter van de CTA op voorhand bij zaken die ontwikkeld worden.

Ophoudkamers

In 2014 zijn de ophoudkamers die niet verbonden zijn aan een cellencomplex gecontroleerd. Met name de ophoudkamers in het bureau Beverwijk voldoen op geen enkele wijze aan de gestelde normen. De verantwoordelijken van het bureau gaven geen blijk van inzicht in de negatieve situatie rond deze kamers. De commissie is in 2014 twee keer terug geweest om de gemaakte afspraken te controleren. Er is sprake van een daadwerkelijke verbetering van de situatie, maar nog geen sprake van een voldoende en veilige situatie.

Ook bij de ophoudkamers in Heerhugowaard en Castricum zijn veel mankementen te constateren. Ook is er geen bedrijfsnoodplan c.q. deze is sterk verouderd. De commissie zal deze ophoudkamers in 2015 opnieuw bezoeken.

Cellencomplexen in de rechtbanken

In 2014 zijn de cellencomplexen van de rechtbanken in Haarlem en Alkmaar één keer bezocht. Zowel voor de leden van de commissie als voor de arrestantenverzorgers was het aftasten hoe dit verliep. De commissie is zeer tevreden over de ontvangst en de medewerking van het personeel. Er zijn opmerkingen gemaakt waarvan in 2015 bekeken wordt wat daarmee gedaan kan worden c.q. gedaan is.

Conclusies en aanbevelingen

1. De CTA-Noord-Holland constateert dat de arrestantenzorg in 2014 in haar gebied wederom ruim voldoende tot goed was. Er werken gemotiveerde en goed opgeleide arrestantenverzorgers die ook bereid zijn naar opmerkingen te luisteren en die te verwerken in hun handelen. Belangrijk in dit opzicht is ook het goede contact dat er is tussen de CTA en de verantwoordelijke voor de arrestantenzorg in Noord-Holland, de heer Jan Dogger. Daardoor wordt er, waar mogelijk, snel en adequaat gereageerd op opmerkingen van de commissie.
2. De commissie merkt op dat de situatie in Purmerend nu al enige tijd om extra aandacht vraagt. Te vaak zijn daar (kleine) zaken niet in orde die de veiligheid niet ten goede komen. Bovendien lopen daar veel zaken via de wachtcommandant die bijvoorbeeld als enige zicht heeft op de beelden van de camera's die in de cel hangen. De commissie ervaart dat op opmerkingen die zij maakt met enige regelmaat inadequaats dan wel niet gereageerd wordt. Hierover is in december 2014 een overleg geweest tussen de verantwoordelijke voor Purmerend, de heer Dogger en de voorzitter van de CTA Noord-Holland. Het bureau Purmerend zal in 2015 extra worden bezocht.

De commissie beveelt aan in 2015 extra te investeren in de cultuur ter plekke. De commissie gaat er van uit dat in 2015 duidelijk zal worden of Purmerend wordt gerenoveerd of gaat sluiten.

3. De commissie heeft in het vorige jaarverslag aandacht gevraagd voor de werkvoorschriften en de ontruimingsplannen. Zij deed daarbij de volgende aanbevelingen:

- *Een jaarlijkse update van zowel het ontruimingsplan als het werkvoorschrift; wanneer dit niet noodzakelijk is aan te geven dat er naar de documenten gekeken is en dat een update niet nodig is.*
- *Het bijhouden van de wijzigingen die worden verstrekt.*
- *De arrestantenverzorgers erop te wijzen op ontruimingsplan en werkvoorschrift regelmatig bestudeerd moeten worden.*

De commissie constateert dat deze aanbeveling niet tot nauwelijks is overgenomen en vraagt daar in 2015 wederom aandacht voor.

4. Landelijk wordt aandacht gevraagd om de evaluatieverslagen van ontruimingsoefeningen niet alleen mondeling te bespreken, maar ook in de map met ontruimingsplannen op te nemen.

De commissie beveelt aan dit te doen

5. Een terugkerende ongewenste situatie is het soms ontbreken van tijdsbesef bij arrestanten, zeker wanneer daglichttoetreding tot de cel niet aanwezig is. De commissie ervaart dat een gemakkelijke oplossing in de oudere complexen niet voorhanden is.

De commissie meent dat dit probleem ook op landelijk niveau besproken moet worden.

6. Kennelijk valt het schoonhouden van de luchtplaats niet onder het schoonmaakcontract van het cellencomplex. Daar waar de luchtplaats er netjes uitziet, steken de arrestantenbewakers zo nodig de handen uit de mouw. In ieder geval wordt de arrestant erop gewezen de peuken niet op de grond te gooien. In een aantal complexen wordt hier geen aandacht aan besteed hetgeen leidt tot vieze luchtplaatsen. Dezelfde opmerking is in het jaarverslag 2013 ook gemaakt

De commissie beveelt aan, aandacht te besteden aan het schoonhouden van luchtplaatsen. In ieder geval is dit iets waar de verantwoordelijken in Noord-Holland bij een aantal complexen op moeten wijzen.

7. In 2014 is met name gekeken naar de wijze waarop wordt omgegaan met medicijnen die wel aanwezig zijn, maar die niet meer gebruikt worden. In Alkmaar liggen die medicijnen in een afgesloten kastje, waarvan de arts de sleutel heeft. In Purmerend en IJmuiden ligt deze medicatie in een voor iedereen toegankelijke la. Daar tussen in zijn diverse varianten zichtbaar.

De commissie vraagt aandacht voor de wijze waarop medicijnen worden bewaard. Dit om te voorkomen dat arrestanten c.q. arrestantenverzorgers bij medicijnen kunnen die niet voor hen bestemd zijn of er medicamenteuze fouten worden gemaakt bij de toediening.

8. Het voorkomen van legionella hoort een standaardprocedure te zijn. De commissie constateert dat bijna elk cellencomplex dat op zijn eigen manier uitvoert, soms adequaat, soms niet.

De commissie vraagt aandacht voor een uniforme en ter zake doende manier om legionellabesmetting te voorkomen. De commissie zal daar in 2015 extra aandacht aan besteden.

9. In 2014 is ook aandacht besteed aan het vervoer van de arrestant van de plaats delict naar de cel. Voor zover van toepassing is daar ook fysieke controle uitgevoerd m.b.t. de voertuigen die daarvoor bestemd zijn. Er zijn geen zaken geconstateerd die niet door de beugel konden.

Tenslotte

De CTA Noord-Holland heeft in 2014 haar werk naar behoren kunnen vervullen. Er is nergens tegenwerking in welke vorm dan ook geconstateerd, integendeel. In alle lagen van de organisatie ondervond de commissie steun bij het uitvoeren van haar taak.

februari 2015, namens de CTA Noord-Holland,

Drs. C.A.M. de Mey, voorzitter